

YRKESTÄVLINGAR INSPIRERADE GYMNASIEARBETE

Låt dig inspireras av yrkestävlingar och använd dem för att skapa case till elevernas gymnasiearbete. Så har vård- och omsorgsprogrammet på Sannarpsgymnasiet arbetat i tre år – och så kan alla program arbeta oavsett yrkesinriktning.

Hur kan man inspireras av de yrkestävlingar som anordnas av till exempel Worldskills tillsammans med branscherna och ha nytta av dem i undervisningen? Outi Nilsson, yrkeslärare på vård- och omsorgsprogrammet på Sannarpsgymnasiet i Halmstad som ingår i Vård- och omsorgscollege, fick idén att använda konceptet till elevernas gymnasiearbete. Bakgrunden är att de elever som har 20 veckors APL har möjlighet att göra sitt gymnasiearbete på arbetsplatsen. De gör då en skriftlig planering över vad som ingår i en undersköterskas arbete på den arbetsplats där de är. I slutet av APL-perioden besöker yrkesläraren elev och handledare för att utvärdera hur gymnasiearbetet har fungerat och därefter skriver eleven själv en utvärdering, där hen också gör en självreflektion över vad hen behöver träna mer på och var styrkorna finns.

Skolan erbjuder alternativ

Men detta upplägg fungerar inte för de elever som har 15 veckors APL. Skolverkets regler säger nämligen att en elev ska ha minst 15 veckors orörd APL. Det innebär att de måste göra ett annat gymnasiearbete, kopplat till yrket men inte som en del av sin APL. Då fick Outi idén att skolan skulle erbjuda ett alternativ genom att med hjälp av ett case låta eleverna göra ett praktiskt prov i skolans vårdsal.

– Målet är att hitta ett bra sätt där eleven kan visa upp sina kunskaper inom vårddyrket, och vi har upptäckt att case är bra.

Deltävlingar till SM inspirerar

Det började med att en elev deltog i en deltävling till Yrkes-SM och använde förberedelser, tävling och efterföljande analys i sitt gymnasiearbete. Skolan hämtade inspiration från tävlingsupplägget där deltagarna får ett case att jobba utifrån under en begränsad tid, och nu kan de elever som vill göra caset som gymnasiearbete.

– Vi har kopierat systemet från Yrkes-SM och vi lånar case från den lista som vård- och omsorgscollege skickar ut inför deltävlingarna, men här är det ingen tävling utan ett sätt för eleverna att visa vilken kunskap de har, understryker Outi. Det här läsåret kommer 20 elever att göra den casebaserade uppgiften. I god tid inför den får de information om vad de ska träna på, till exempel att ta kapillärprov, ta blodtryck, sköta munvård och sätta på stödstrumpor. De ska också kunna bädda rent när patienten ligger kvar i sängen, linda ben och kunna visa att de kan kommunicera och hålla i gång ett samtal med en patient. Kort och gott handlar det om de uppgifter de kan komma att möta i sitt yrke. På provdagen får de 10 minuter på sig att läsa in sig på det specifika case som de blir tilldelade och sedan ska de under 30 minuter utföra sina sysslor där skolans personal spelar rollspel mot eleverna.

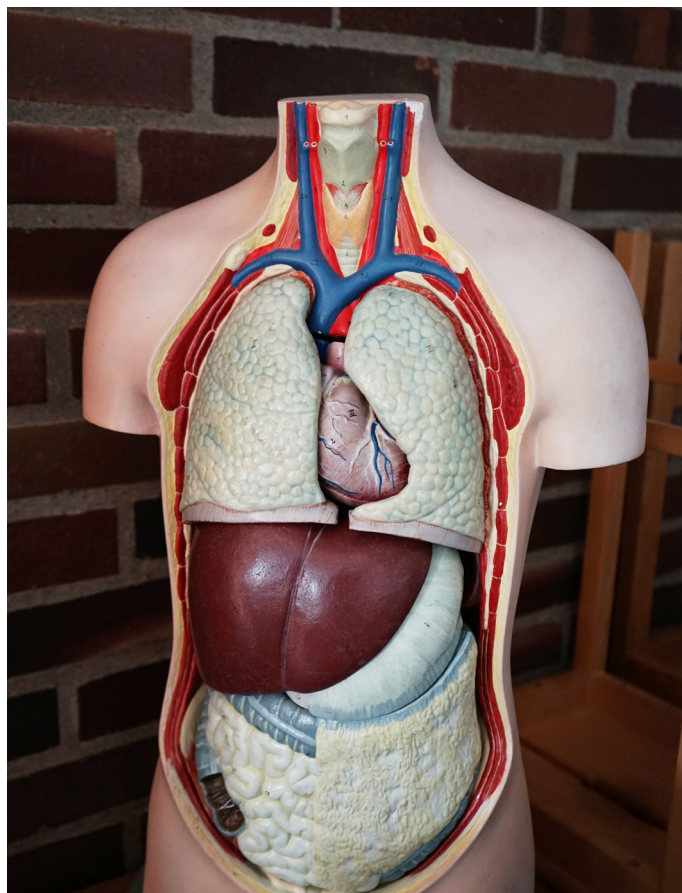
– Det har funnits tillfällen när eleverna har sagt att eftersom de inte är säkra på vad de skulle ha gjort så hade de ringt en sjuksköterska för att få rådgivning. Och det är ju precis så de ska göra i verkligheten när de är osäkra. Så det är också rätt och visar att de är ansvarsfulla, berättar Outi om bedömningen och tillägger:

– Ibland har vi tagit med sekretessaspekten och låtit någon av rollspelarna fråga om grannen, för att testa om de håller på sekretessen.

Företaget kan kopplas till yrket

De elever som har valt att läsa kursen entreprenörskap får där driva ett UF-företag. Själva kursen har inte med gymnasiearbetet att göra, men eftersom ett gymnasiearbete också ska kunna drivas i företagsliknande former så kan den som vill driva sitt UF-företag som gymnasiearbete. Det är emellertid två olika kurser, så den som väljer UF som gymnasiearbete måste koppla företaget till vårddyrket och till vården.

– Några sålde armband för att samla pengar till cancerforskning. Då kunde de skriva om cancer i sitt arbete. Två killar inledde ett samarbete med Halmstad BK och var ute på äldreboenden och pratade fotboll. Det kunde de koppla till att skriva om demens och hur minnet fungerar. Det är en bonus om de kan göra en vinst men för att bli godkänd i sitt gymnasiearbete så handlar det om att visa sina kunskaper inom vårddyrket, säger Outi.

Tips!

- Så här har vård- och omsorgsprogrammet arbetat, men konceptet går att använda oavsett vilken yrkesutbildning det handlar om. Låt dig inspireras av de yrkestävlingar som finns och skapa uppgifter som är branschspecifika.
- Att ge uppgifter utifrån ett case fungerar väldigt bra eftersom det blir så konkret för eleverna. De får i god tid datum för examinationen och instruktioner om hur den går till. De får också se SKL:s film från Yrkes-SM så att det blir tydligt hur det går till.
- Ta hjälp av någon organisation som redan arrangerar yrkestävlingar. Vård- och omsorgsutbildningen får sina exempel från Vård- och omsorgscolleges regionala uttagningar.
- Träna! Använd rollspel på lektionen och peppa eleverna att träna med hjälp av varandra.